

Повернення додому під час війни: чому поїздка в зону бойових дій та на ТОТ є смертельною пасткою!

Прагнення повернутися до рідної домівки, перевірити вціліле майно або возз'єднатися з рідними — природне бажання кожного, хто змушений був залишити свій дім. Однак сьогодні повернення на тимчасово окуповані території (ТОТ) та в зони активних бойових дій є кроком, який може коштувати життя.

У межах реалізації Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення, яка була затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 598 від 10 червня 2026 року, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України (Мінрозвитку) визначено головним виконавцем завдання з інформування населення про умови повернення.

Головна мета цієї державної інформаційної кампанії — тверезо оцінити реальні ризики та застерегти громадян від фатальних помилок.

1. Території активних бойових дій: щоденна лотерея на виживання

Повернення у прифронтові міста та села — це добровільне повернення під вогонь. Тут відсутні будь-які гарантії безпеки:

- ✓ **Постійні обстріли.** Регулярні артилерійські удари, атаки дронів та авіабомби знищують житлові масиви щодня. Бути «цивільним у зоні війни» означає перебувати в зоні ураження 24/7.
- ✓ **Критична мінна небезпека.** Поля, узбіччя доріг, цвинтарі, лісосмуги і навіть подвір'я приватних будинків можуть бути заміновані. Розтяжки, протипіхотні міни та нерозірвані снаряди залишатимуться смертельною загрозою ще роками.
- ✓ **Колапс інфраструктури.** У зоні бойових дій зазвичай немає світла, води, газу та опалення. Там не працюють аптеки, крамниці, банки, а швидка допомога або рятувальники ДСНС часто просто фізично не можуть приїхати на виклик через обстріли.

2. Тимчасово окуповані території: правовий вакуум та неволя

Якщо на прифронтових територіях загроза є переважно фізичною, то на ТОТ до неї додається повне безправ'я та загроза свободі з боку окупаційного режиму:

- ✓ **Примусова паспортизація та мобілізація.** Окупаційна влада робить усе, щоб змусити українців взяти російський паспорт. Наявність цього «документа» автоматично робить чоловіків мішенню для примусової мобілізації до лав армії агресора — тобто їх змушують воювати проти власної держави.
- ✓ **Фільтраційні заходи та репресії.** Будь-яка людина, що в'їжджає на ТОТ, проходить жорсткі перевірки (фільтрацію). Перевіряють телефони, соцмережі, родичів та особисті погляди. Будь-який прояв проукраїнської позиції або просто підозра призводять до затримань, катувань, «підвалів» та звинувачень у шпигунстві.

- ✓ Втрата майна. Окупанти активно проводять так звану «націоналізацію» — відбирають житло, яке господарі залишили, рятуючи життя. Спроба приїхати «переоформити» майно часто закінчується арештом або депортацією.

3. Ефект пастки: шлях в один бік

Найбільша ілюзія — це думка «я просто з'їжджу подивлюся і повернуся»:

- ✓ Закриті коридори. Безпечних і стабільних шляхів повернення з ТОТ на підконтрольну Україні територію практично не існує.
- ✓ Повна ізоляція. Людина, яка в'їхала на окуповану територію, опиняється в ізоляції без можливості отримати консульську чи правову допомогу від України чи міжнародних організацій.

Висновок та позиція Мінрозвитку

Державна політика України, зафіксована у Стратегії щодо внутрішнього переміщення, чітко наголошує: утримайтеся від поїздок на ТОТ та у зони бойових дій. Жодне майно чи нерухомість не варті вашого життя та свободи. Дочекайтеся офіційного повідомлення від органів влади про повну деокупацію, зачистку, розмінування та відновлення критичної інфраструктури у вашому рідному населеному пункті.

Сьогодні головне завдання кожного українця — зберегти себе, своїх дітей та своє майбутнє на підконтрольній, безпечній території України.

ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ ПІД ЧАС ВІЙНИ:

ЧОМУ ПОЇЗДКА В ЗОНУ БОЙОВИХ ДІЙ ТА НА ТОТ Є СМЕРТЕЛЬНОЮ ПАСТКОЮ

Прагнення повернутися до рідної домівки, перевірити віціліле майно або возз'єднатися з рідними — природне бажання кожного, хто змушений був залишити свій дім. Однак сьогодні повернення на тимчасово окуповані території (ТОТ) та в зони активних бойових дій є кроком, який може коштувати життя.

У межах державної програми «Інформування населення про умови повернення», яка реалізується під керівництвом Мінрозвитку, роз'яснюємо головні загрози, з якими стикаються громадяни під час спроб повернутися.

1 ТЕРИТОРІЇ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ: ЩОДЕННА ЛОТЕРЕЯ НА ВИЖИВАННЯ

ПОСТІЙНІ ОБСТРИЛИ.

Регулярні артилерійські удари, атаки дронів та авіабомби знищують житлові масиви щодня. Буди «цвітільники у зоні війни» означає перебувати в зоні ураження 24/7.

КРИТИЧНА МІННА НЕБЕЗПЕКА.

Поля, обочини доріг, цвинтарі, лісосмуги і навіть подвір'я приватних будинків можуть бути заміновані. Розтяжки, протипідаконтні міни та нерозрвані склади загрожує смертельною загрозою ще роками.

КОЛАПС ІНФРАСТРУКТУРИ.

У зоні бойових дій зазвичай немає світла, води, газу та опалення. Там не працюють аптеки, крамниці, банки, а швидка допомога або рятівальники ДСНС часто просто фізично не можуть приїхати на виклик через обстріли.

2 ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІ ТЕРИТОРІЇ: ПРАВОВИЙ ВАКУУМ ТА НЕВОЛЯ

ПРИМУСОВА ПАСПОРТИЗАЦІЯ ТА МОБІЛІЗАЦІЯ.

Окупаційна влада робить усе, щоб змусити українців взяти російський паспорт. Наявність цього «папірця» автоматично робить чоловіків мішенню для примусової мобілізації до лав армії агресора — тобто їх змушують воювати проти власної держави.

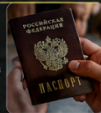
ФІЛЬТРАЦІЙНІ ЗАХОДИ ТА РЕПРЕСІЇ.

Будь-яка людина, що в'їжджає на ТОТ, проходить жорсткі перевірки (фільтрацію). Перевіряють телефони, соцмережі, родичів та особисті погляди. Будь-який прояв проукраїнської позиції або просто підозра призводять до затримань, катувань, «підвалів» та звинувачень у шпигунстві.

ВТРАТА МАЙНА.

Окупанти активно проводять так званий «націоналізаційний» облік — відбирають житло, яке господарі залишили, ретуси життя. Спроба прийняти «перереформиле» майно часто закінчується арештом або депортацією.

3 ЕФЕКТ ПАСТКИ: ШЛЯХ В ОДИН БІК

ЗАКРИТІ КОРИДОРИ.

Безпечніші і стабільніші шляхи повернення з ТОТ на підконтрольну Україні територію практично не існують.

ПОВНА ІЗОЛЯЦІЯ.

Людина, яка в'їхала на окуповану територію, опиняється в ізоляції без можливості отримати консульську чи правову допомогу від України чи міжнародних організацій.

**НАЙБІЛЬША ІЛЮЗІЯ – ЦЕ ДУМКА:
«Я ПРОСТО З'ЇЖДУ ПОДИВЛЯЮСЯ
І ПОВЕРНУСЯ».**

МІНРОЗВИТКУ
Відбудовуємо Україну разом

ВИСНОВОК МІНРОЗВИТКУ

Держава наполегливо закликає: **УТРИМАЙТЕСЯ ВІД ПОЇЗДКИ НА ТОТ ТА У ЗОНИ БОЙОВИХ ДІЙ.**

Жодне майно чи нерухомість не варті вашого життя та свободи. Донесіться офіційного повідомлення від органів влади про повну деокупацію, зачистку, розмінування та відновлення критичної інфраструктури у вашому рідному населеному пункті.

СЬОГОДНІ ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ
КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ –
**ЗБЕРЕГТИ СЕБЕ, СВОЇХ ДІТЕЙ
ТА СВОЄ МАЙБУТНЄ НА
ПІДКОНТРОЛЬНІЙ, БЕЗПЕЧНІЙ
ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.**